

80 jaar vrijheid

Films over de Tweede Wereldoorlog voor voortgezet
onderwijs | schooljaar 2024 - 2025

Specials

Introductie

In mei 2025 herdenken en vieren we dat het 80 jaar geleden is dat Nederland door de geallieerden werd bevrijd. Het is een mensenleven geleden, en niet voor alle kinderen/jongeren is het tastbare, levende geschiedenis. In een periode waarin oorlog weer dichtbij is, is het zinvol en interessant om met leerlingen stil te staan bij onderwerpen als oorlog, vrede en vrijheid. En daarin kan film instrumenteel zijn.

Er zijn veel tot de verbeelding sprekende films gemaakt over specifiek de Tweede Wereldoorlog. Films die een mooie kapstok vormen voor reflectie op de geschiedenis en een aanleiding voor gesprek over ons heden.

Focus Filmtheater heeft een aantal films geselecteerd die geschikt zijn voor leerlingen van het voortgezet onderwijs. Deze films kunnen overdag vertoond worden in Focus op een in nader overleg overeen te komen moment. Desgewenst kan er een korte inleiding worden verzorgd. Bij sommige films is er ook lesmateriaal beschikbaar.

Voor het boeken van een schoolvoorstelling > neem contact op met Kim van der Werff > k.vanderwerff@focusarnhem.nl

Prijs per leerling > 6 euro (met uitzondering van groepen onder 30 leerlingen, of wanneer de boekingsprijs van een film hoger dan gemiddeld is). Docenten/begeleiders hebben gratis toegang.

Bij iedere film is vermeld vanaf welke leeftijd/jaarlaag de film gezien kan worden. Iedere film gaat over oorlog, dus dreiging, angst, verlies en geweld zijn absoluut onderdeel van de verhalen die verteld worden. Dat vraagt om een zorgvuldige voorbereiding. Een van de films (De slag om de Schelde) heeft een kijkwijzer van 16+ en dat betekent dat de film niet vertoond mag worden aan mensen die jonger zijn dan zestien. Deze leeftijdslimiet is een wettelijke bepaling.

80 JAAR VRIJHEID — FILMS OVER WO2 VOOR VO

Waar is Anne Frank?

Regie: Ari Folman, België, Luxemburg, Frankrijk, Nederland, Israël 2022, 99 min, Nederlands gesproken, vooral geschikt voor de onderbouw, klas 1, 2

“Anne Frank schreef haar dagboek niet om scholen haar naam te doen dragen maar om mensen te beschermen.” Dit zijn de woorden van Kitty, de denkbeeldige vriendin van Anne Frank aan wie ze haar dagboek schreef. *Waar is Anne Frank* gaat over de oorspronkelijke boodschap van Anne Frank en haar vader Otto: doe alles om één enkel leven te redden. De film slaat daarom ook een brug naar het heden: Kitty wordt tot leven gewekt in hedendaags Amsterdam. Wanneer ze erachter komt wat er met Anne is gebeurd, probeert ze met haar vriend Peter vluchtelingen die illegaal in Amsterdam verblijven te redden.

Trailer: https://www.youtube.com/watch?v=_hWvsOOvkeU

Oorlogswinter

Martin Koolhoven, Nederland 2008, 103 min, geschikt voor klas 1, 2

Tijdens de ijskoude winter van 1945 kan Michiel niet wachten totdat hij iets kan betekenen in het verzet. Wanneer Michiel onverwacht een opdracht krijgt, doet hij er alles aan om die te voltooien.

Winter 1944-1945, Tweede Wereldoorlog. Burgermeesterzoon Michiel is nog maar veertien jaar als hij een neergestorte Britse piloot vindt in het bos bij zijn dorp. Door hem te verzorgen en hem uit de handen van Duitse soldaten te houden, bewijst hij dat hij geen kind meer is maar een echte verzetsheld. Eerst is Michiel blij dat hij eindelijk in actie kan komen tegen de Duitse bezetter, net als zijn stoere oom Ben. Michiel ontdekt al snel dat zijn oorlogsavontuur helaas geen spannend jongensboek is, maar bittere realiteit. Wie kan hij vertrouwen en wat kan hij doen als zijn vader doodgeschoten dreigt te worden?

Trailer: <https://www.youtube.com/watch?v=MCC1--8uNGI>

The Crossing

Johanna Helgeland, Noorwegen 2020, 85 min, Noors gesproken, Nederlands ondertiteld, geschikt voor klas 1, 2

Noorwegen, December 1942, vier kinderen zijn op de vlucht. Sarah en Daniel zijn Joods, ze verschuilen zich voor de Duitse bezetters in de kelder van het ouderlijk huis van Otto en Gerda omdat ze anders het land zullen worden uitgezet. Als plots de ouders van Gerda en Otto worden gearresteerd op verdenking van hulp aan de joodse kinderen, besluiten ze hun nieuwe vrienden te helpen. Door besneeuwde bossen vluchten de vier voor de Duitse soldaten. Het doel is om naar het neutrale Zweden te ontsnappen, daar zijn ze veilig. Leven en dood staan op het spel in een race naar de vrijheid. Gelukkig ontmoeten ze goede helpers onderweg. Maar wie kunnen ze echt vertrouwen

Trailer: https://www.youtube.com/watch?v=MS5r9UQ_dAU&t=1s

Un Sac de Billes

Regie: Christian Duguay, Frankrijk 2017, 110 min, Frans gesproken, Nederlands ondertiteld, geschikt vanaf klas 1

In de spannende speelfilm *Un Sac de Billes* volgen we de 11-jarige Joseph uit Parijs. Hij leidt een gelukkig leven en heeft een goede band met zijn ouders en grote broers. Maar dan breekt de Tweede Wereldoorlog uit en is Joseph genoodzaakt te vluchten, omdat het voor hem als Joodse jongen niet meer veilig is. Samen met zijn oudere broer verlaat hij zijn thuisstad en de rest van het gezin in de hoop een veiliger deel van Frankrijk te bereiken.

Trailer: <https://www.youtube.com/watch?v=V8cTMF1bluk>

Jojo Rabbit

Regie: Taika Waititi, VS 2019, 109 min, Engels gesproken, Nederlands ondertiteld, geschikt vanaf klas 1

Jojo Rabbit is een satire over de Tweede Wereldoorlog, waarin we een eenzame Duitse jongen volgen, wiens wereld op zijn kop komt te staan als hij ontdekt dat zijn moeder een Joods meisje verbergt op hun zolder. Ondanks zijn idiote denkbeeldige vriend Adolf Hitler laat Jojo zich niet meeslepen door zijn blinde nationalisme.

Trailer: <https://www.youtube.com/watch?v=XgzoUNoYGvM>

Hope and Glory

Regie: John Boorman, GB 1987, 113 min, Engels gesproken, Nederlands ondertiteld, geschikt vanaf klas 1

In deze semi-autobiografische film observeert regisseur John Boorman de verbazing van de jonge Bill die opgroeit in het surrealistische landschap van het door bommen getroffen Londen in de eerste jaren van de Tweede Wereldoorlog. Omringd door de heftige emoties van de volwassenen, die hij maar half begrijpt, heeft de jongen zijn eigen visie op de wereld.

Trailer: <https://www.youtube.com/watch?v=32wyLEBf6Oc>

The Imitation Game

Regie: Morten Tyldum, GB 2014, 114 min. Engels gesproken, Nederlands ondertiteld, geschikt vanaf klas 2

The Imitation Game is een indrukwekkend drama met Benedict Cumberbatch en Keira Knightly in de hoofdrol, en vertelt het verhaal van de briljante Britse wiskundige Alan Turing, die meewerkte aan het kraken van de Duitse Enigma code tijdens de Tweede Wereldoorlog. Na de oorlog wachtte Turing geen heldenonthaal, maar werd zijn carrière vanwege zijn geaardheid totaal verwoest.

Trailer: https://www.youtube.com/watch?v=LKGD_JyowXA

La Vita è Bella

Regie: Roberto Benigni, Italië 1997, 116 min, Italiaans gesproken, Nederlands ondertiteld, geschikt vanaf klas 2

Oscarwinnend, tragikomisch sprookje over de Holocaust van en met komiek Roberto Benigni. Benigni speelt zelf de rol van Guido, een in Italië geboren jood. Het is 1939 als hij met zijn vriend Ferruccio in de Toscaanse stad Arezzo aankomt. Ze zijn op zoek naar rijkdom en romantiek en hebben geen oog voor het groeiende fascisme en antisemitisme in hun land. Guido wordt verliefd op de onderwijzeres Dora, met wie hij een zoontje Giosue krijgt. Maar als de oorlog uitbreekt komt Guido samen met zijn zoontje terecht in een concentratiekamp. Om Giosue te beschermen doet hij net alsof het kamp en de nazi's en alle misère onderdeel uitmaken van een spel om te overleven en dat de winnaar zal worden beloond met een heuse tank.

Trailer: <https://www.youtube.com/watch?v=XWaes-XnUjo>

Dunkirk

Regie: Christopher Nolan, GB/USA 2017, 106 min, Engels gesproken, Nederlands ondertiteld, geschikt vanaf klas 2 of 3

Operatie Dynamo — de beroemde reddingsoperatie in 1940 waarbij honderdduizenden door de nazi's ingesloten, voornamelijk Britse soldaten door privé-bootjes werden opgepikt voor de Franse kust — gezien door de ogen van regisseur Christopher Nolan. Die maakte er een visueel verbluffende WO II-film van, waarbij de kijker midden in de actie wordt geplaatst. Drie verhaallijnen lopen door elkaar (te land, ter zee en in de lucht), en doordat ook geschoven wordt met verschillende tijdlijnen is het soms een gepuzzel. Maar Dunkirk werkt toe naar een verrassend emotionele climax. Het camerawerk is van Nederlander Hoyte van Hoytema en de film werd deels opgenomen op het IJsselmeer.

Trailer: <https://www.youtube.com/watch?v=F-eMt3SrfFU>

The Most Precious of Cargoes

Regie: Michel Hazanavicius, Frankrijk 2024, 81 min, Frans gesproken, Nederlands ondertiteld, geschikt vanaf klas 3

Terwijl de Tweede Wereldoorlog de wereld verscheurt, leven een arme houthakker en zijn vrouw in een uitgestrekt bos. Op een dag vindt de vrouw een baby die door haar vader uit een deportatietrein is gegooid in een wanhopige poging het meisje te redden. Tegen alle gevaren en hun eigen vooroordelen in, besluit het echtpaar het kind te beschermen. Deze daad van mededogen brengt onherroepelijke veranderingen in hun leven en dat van degenen die het pad van het kind kruisen.

Trailer: <https://www.youtube.com/watch?v=eMCx98xM3W4&t=58s>

The Boy in the Striped Pyjamas

Regie: Mark Herman, USA 2008, 94 min., Engels gesproken, Nederlands ondertiteld, geschikt vanaf klas 3

Berlijn 1943. De achtjarige Bruno, het zoontje van een Nazi-commandant, verhuist met zijn familie naar een plek die ver weg is, waar niets te doen is en waar niemand is om mee te spelen. Hun nieuwe huis staat naast een hek dat zich uitstrekt zover het oog maar reikt, een hek dat Bruno afschermt van de vreemde mensen die hij daarachter ziet bewegen. Op een dag ontmoet hij een jongen wiens leven en omstandigheden zeer verschillen van dat van hem.

Trailer: <https://www.youtube.com/watch?v=pBWvikCPISw>

Mijn beste vriendin Anne Frank

Regie: Ben Sombogaart, Nederland 2020, 103 min, Nederlands gesproken, geschikt vanaf klas 3

Hannah Goslar en Anne Frank zijn boezemvriendinnen in de tijd dat de Tweede Wereldoorlog uitbreekt. Wanneer de familie Frank onderduikt, verliezen ze elkaar uit het oog. Drie jaar later, in 1945, volgt een bijzondere ontmoeting tussen de twee meisjes in concentratiekamp Bergen-Belsen. De moedige Hannah zet haar leven op het spel in de hoop haar sterk verzwakte vriendin te helpen.

Trailer: https://www.youtube.com/watch?v=EE2FYPwVh_c

Land of Mine

Regie: Martin Zandvliet, Denemarken/Duitsland 2015, 100 min, Deens en Duits gesproken, Nederlands ondertiteld, geschikt vanaf klas 3

Wanneer de Tweede Wereldoorlog teneinde loopt wordt een groep Duitse soldaten, eerder jongens dan mannen, gevangen genomen door het Deense leger. Ze worden gedwongen een dodelijke taak ten uitvoer te brengen: het ontmantelen en ruimen van duizenden in de Deense stranden ingegraven landmijnen, en dat met weinig tot geen training. De jongens ontdekken dat de oorlog voor hen nog lang niet ten einde is... Geïnspireerd op ware gebeurtenissen vertelt Land of Mine - Under Sandet een ongekend en tragisch hoofdstuk uit de Deense geschiedenis.

Trailer: <https://www.youtube.com/watch?v=bgoRy-xHrOw>

Theirs is the Glory

Regie: Brian Desmond Hurst, GB 1946, 82 min, Engels gesproken, Nederlands ondertiteld, geschikt vanaf klas 3

Opmerkelijke film uit 1946 over de rampzalig verlopen Slag om Arnhem. De kruitdampen van de oorlog waren nauwelijks opgetrokken en de puinhopen van de kapotgebombardeerde binnenstad nog niet opgeruimd toen regisseur Brian Desmond Hurst in de zomer van 1945 op locatie in Arnhem de opnames startte. Niet alleen was het decor authentiek, de film werd bevolkt door mensen die een jaar eerder nog ingezet waren in de daadwerkelijke oorlog: vele militairen (waaronder ook overlevenden van het Britse 1ste Airboredivisie), maar ook artsen en verpleegkundigen deden de Slag om Arnhem nog eens dunnetjes over.

Trailer: <https://www.youtube.com/watch?v=2Z5Mm16V9ms>

Sophie Scholl, die letzten Tage

Regie: Marc Rothemund, Duitsland 2005, 120 min., Duits gesproken, Nederlands ondertiteld, geschikt vanaf klas 3

Duitsland, 1943. Een stel studenten besluit niet langer te zwijgen maar iets te doen. Het uitdelen van flyers wordt de 21-jarige Sophie Scholl fataal. Samen met haar broer Hans wordt ze opgepakt. Tijdens het dagenlange verhoor met een de doorwinterde Gestapo-ondervrager Mohr blijft Sophie trouw aan haar idealen en probeert ze de rest van de verzetsgroep De Witte Roos niet te verraden. De film is gebaseerd op ware gebeurtenissen.

Trailer: <https://www.youtube.com/watch?v=wy4Glgjg5-4>

Die Wannsee Konferenz

Regie: Matti Geschonneck, Duitsland 2022, 108 min., Duits gesproken, Nederlands ondertiteld, geschikt voor bovenbouw, vanaf klas 4

Deze speelfilm laat de kijker, naar aanleiding van authentieke bronnen en notulen, de besluitvoering tijdens de Wannseeconferentie bijwonen. Daar

kreeg een groep hooggeplaatste SS'ers de taak om het zogenoemde "jodenvraagstuk" definitief op te lossen. De film blijft waarheidsgetrouw, en laat ons de sombere weg naar het besluit van de aanwezigen zien: de Joden zouden vergast worden. Hierdoor maakt de film pijnlijk duidelijk hoe rationeel de weg naar dit besluit, dat zoveel levens gekost heeft, was.

Trailer: <https://www.youtube.com/watch?v=aBaNYFrlsqQ>

De slag om de Schelde

Regie: Matthijs van Heijningen Jr., NL 2020, 124 min, geschikt vanaf 16 jaar

November '44. Op het Zeeuwse Walcheren vechten tienduizenden geallieerden en Duitsers tegen elkaar. De wegen van een Nederlandse jongen die voor de Duitsers vecht, een verdwaalde Engelse gliderpiloot en een tegen wil en dank in het verzet betrokken Zeeuws meisje kruisen elkaar. Ze worden geconfronteerd met cruciale keuzes die gaan over hun eigen en andermans vrijheid. Hoewel 'de Slag om de Schelde' beslissend was voor het verloop van de Tweede Wereldoorlog, is er door de jaren heen opvallend weinig aandacht aan besteed.

Trailer: <https://www.youtube.com/watch?v=lab-U4iCD6o>

White Bird

Regie: Marc Forster, Groot-Brittannië 2022, 116 min., Engels gesproken, Nederlands ondertiteld, geschikt onderbouw en bovenbouw

In *White Bird* heeft Julian (Bryce Gheisar) moeite om erbij te horen op zijn nieuwe school sinds hij van zijn vorige school is weggestuurd vanwege pestgedrag. Om hem te inspireren over hoe één vriendelijke daad een leven kan veranderen onthult Julians grootmoeder Sara (Helen Mirren) eindelijk haar bewogen levensverhaal. Tijdens haar jeugd in het door de nazi's bezette Frankrijk riskeren haar klasgenoot en zijn moeder (Gillian Anderson) alles om de Joodse Sara te beschermen. Terwijl Sara ondergedoken zit in een schuur en de oorlog steeds grotere risico's met zich meebrengt, ontdekken zij in een zelf gecreëerde magische wereld wat liefde is.

Trailer: https://www.youtube.com/watch?v=f_2Mop-mO80&t=1s

